تازه‌های اقتصاد

شنبه ۰۴ مهر ۱۴۰۵
۱۴ ربیع الثانی ۱۴۴۸
۲۶ سپتامبر ۲۰۲۶
۴ صفحه
شماره ۱۲۸

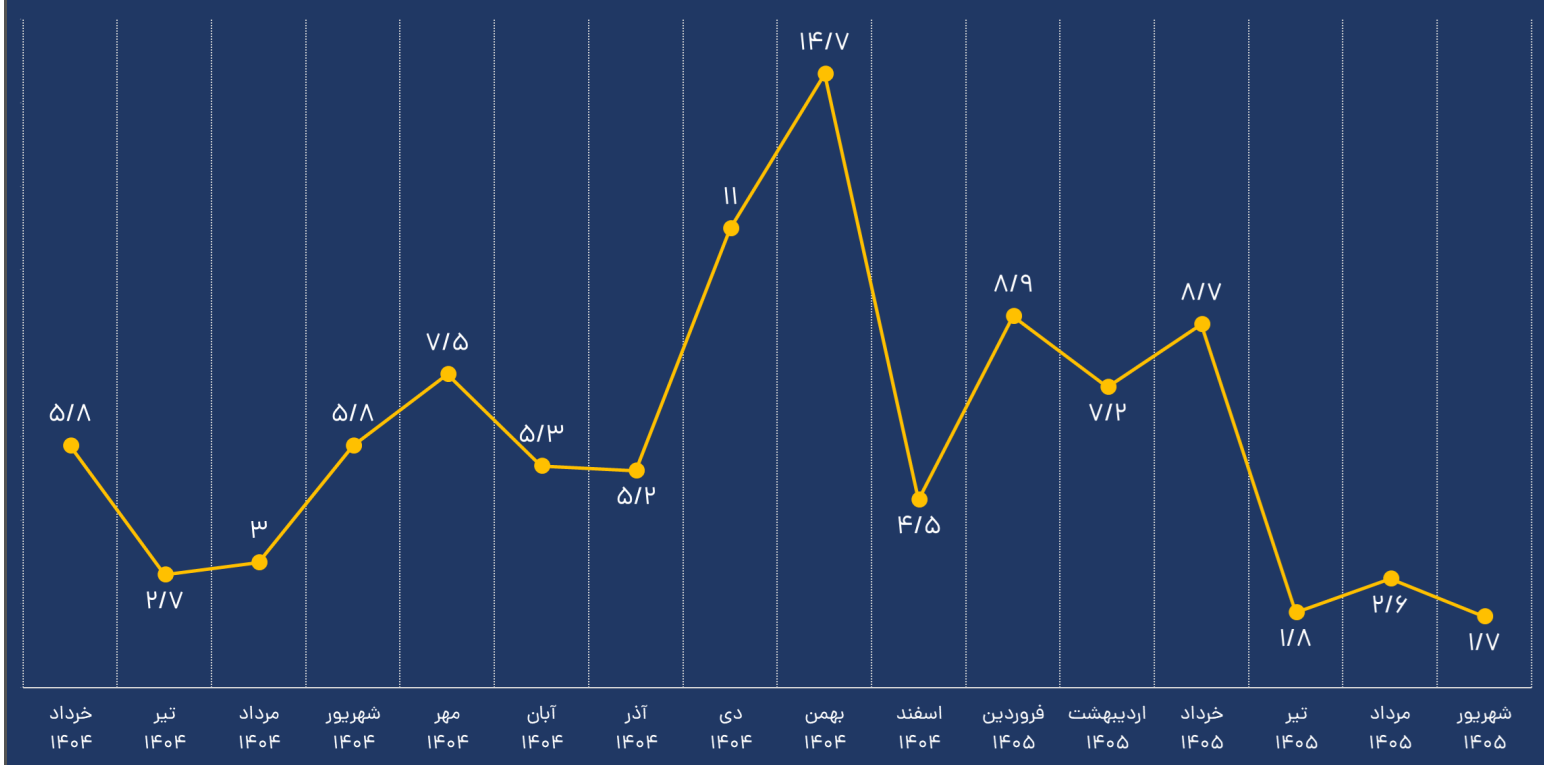


خرید گران و آنلاین طلای ما کجاست؟

صفحه ۴

تازه‌های اقتصاد روند نرخ تورم روزهای پر تنش نیمه سال ۱۴۰۵ را تحلیل کرد

تورم ماهانه خوراکی‌ها در کف



تازه‌ترین داده‌های تورم بانک مرکزی نشان می‌دهد نرخ تورم ماهانه گروه خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها در شهریور ۱۴۰۵ به ۱.۷ درصد رسیده که پایین‌ترین رقم در ۱۵ ماه اخیر است. همزمان، تورم نقطه‌به‌نقطه نیز پس از یک دوره ۱۵ ماهه افزایشی، در شهریور اندکی کاهش یافته است. این تغییرات می‌تواند نشان‌دهنده تخلیه بخش مهمی از شوک اولیه ناشی از تغییر سازوکار تخصیص ارز ترجیحی به کالاهای اساسی باشد؛ هرچند نمی‌توان تمام کاهش تورم خوراکی‌ها را به یک عامل نسبت داد. با این حال باقی ماندن تورم ماهانه در کانال ۳ درصدی طی ۳ ماهه تابستان سال جاری در صورت تداوم و حرکت به سمت کانال ۲ درصد، می‌تواند به کاهش تدریجی فشار تورمی کمک کند؛ هرچند تحولات سیاسی و بین‌المللی، به‌ویژه تشدید تنش‌های نظامی و تحریم‌ها، می‌تواند انتظارات تورمی و شوک‌های قیمتی جدید ایجاد کند.

عبدالناصر همتی، رئیس‌کل بانک مرکزی، با اشاره به تورم ماهانه ۳.۹ درصدی شهریور اعلام کرد که تورم نقطه‌به‌نقطه پس از ۱۵ ماه، هرچند اندک، کاهشی شده است. به گفته او، تورم ماهانه حدود ۴ درصد همچنان بالا است، اما با وجود فشارهای ناشی از جنگ، تحریم، محاصره و انتظارات تورمی ناشی از آنها، اقدامات بانک مرکزی برای کنترل رشد نقدینگی موجب شده شتاب تورم که در ماه‌های ابتدایی سال بسیار بالا رفته بود، کاهش پیدا کند. همتی با اشاره به اینکه تورم نقطه‌به‌نقطه از ۸۴.۴ درصد در مرداد به ۸۳.۸ درصد در شهریور رسیده است، تأکید کرده است که اگرچه این کاهش اندک است، اما کاهشی شدن روند تورم نقطه‌ای اهمیت دارد و تلاش بانک مرکزی بر تداوم این روند متمرکز است.

اسکن تورم در ماه آخر تابستان

بر اساس داده‌های تورم ماهانه، شاخص کل در شهریور ۱۴۰۵ رشد ۳.۹ درصدی داشته است. این نرخ در مرداد ۳.۷ درصد بود و به این ترتیب تورم ماهانه در آخرین ماه تابستان ۰.۲ واحد درصد افزایش یافته است. با این حال، مقایسه با ماه‌های ابتدایی سال تصویر متفاوتی ارائه می‌کند. تورم ماهانه در فروردین ۷ درصد، در اردیبهشت ۸.۵ درصد و در خرداد ۷.۴ درصد بود. پس از آن، نرخ تورم ماهانه در تیر به ۳.۶ درصد و در مرداد به ۳.۷ درصد کاهش یافت و در شهریور در محدوده ۳.۹ درصد قرار گرفت.

این روند نشان می‌دهد اقتصاد از نرخ‌های بسیار بالای تورم ماهانه در بهار فاصله گرفته است، هرچند تورم ۳.۹ درصدی ماهانه همچنان به معنای افزایش قابل توجه سطح عمومی قیمت‌ها در فاصله تنها یک ماه است. نکته مهم این است که کاهش تورم به معنای کاهش قیمت‌ها نیست؛ بلکه به معنای کاهش سرعت افزایش قیمت‌هاست.

خوراکی‌ها در پایین‌ترین سطح تورم ماهانه

مهم‌ترین اتفاق در ترکیب تورم شهریور، کاهش سرعت رشد قیمت خوراکی‌هاست. به نحوی که تورم ماهانه خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها در شهریور به ۱.۷ درصد رسیده است. این رقم در مقایسه با ماه‌های پرتلاطم ابتدای سال کاهش چشمگیری دارد. تورم ماهانه خوراکی‌ها در فروردین ۸.۹ درصد، در اردیبهشت ۷.۲ درصد و در خرداد ۸.۷ درصد بود. در تیرماه این نرخ به ۱.۸ درصد کاهش یافت، در مرداد به ۲.۶ درصد رسید و در شهریور بار دیگر کاهش یافت و به ۱.۷ درصد رسید. به این ترتیب، تورم ماهانه خوراکی‌ها در فاصله فروردین تا شهریور بیش از ۷ واحد درصد کاهش یافته است. اهمیت این کاهش از آنجا ناشی می‌شود که خوراکی‌ها سهم مهمی در سبد هزینه خانوار دارند. با این حال، باید میان سطح قیمت مواد غذایی و سرعت افزایش قیمت آنها تفاوت گذاشت. تورم ۱.۷ درصدی به این معنا نیست که قیمت مواد غذایی کاهش یافته است؛ بلکه به این معناست که قیمت این گروه در شهریور نسبت به مرداد با سرعت بسیار کمتری افزایش یافته است.

تخلیه شوک تغییر مسیر ارز ترجیحی

یکی از عوامل مهم در تحلیل مسیر تورم امسال، تغییر الگوی تخصیص ارز ترجیحی از دی‌ماه ۱۴۰۴ است. تغییر سازوکار تأمین ارز کالاهای اساسی و نهاده‌ها می‌توانست در کوتاه‌مدت از طریق افزایش هزینه تأمین، قیمت برخی کالاها را تحت تأثیر قرار دهد. اما داده‌های تورم خوراکی‌ها نشان می‌دهد که بخش مهمی از این شوک اولیه در ماه‌های گذشته خود را در قیمت‌ها نشان داده است. به بیان دیگر، اگرچه تغییر سطح قیمت‌ها همچنان در سبد خانوار باقی مانده، اما سرعت انتقال این شوک به تورم ماهانه خوراکی‌ها کاهش یافته است.

شواهد این موضوع را می‌توان در روند تورم این گروه مشاهده کرد؛ تورم خوراکی‌ها از ۸.۹ درصد در فروردین به ۱.۷ درصد در شهریور رسیده است. به این ترتیب شوک اولیه تغییر سازوکار ارز ترجیحی تا حد زیادی در قیمت‌ها جذب شده و شدت اثر آن بر تورم ماهانه خوراکی‌ها کاهش یافته است. داده‌های شهریور یک تغییر مهم دیگر را نیز نشان می‌دهد. در حالی که تورم خوراکی‌ها به ۱.۷ درصد رسیده، برخی گروه‌های غیرخوراکی افزایش قیمت قابل توجهی داشته‌اند. بر اساس آمار جدید بانک مرکزی، تورم ماهانه گروه ارتباطات در شهریور به ۱۸.۶ درصد رسیده است.

این گزارش می‌افزاید: حمل‌ونقل با ۷.۱ درصد، لوازم و خدمات خانگی با ۶.۴ درصد، تفریح و فرهنگ با ۶.۲ درصد، پوشاک و کفش با ۵.۶ درصد و مسکن و انرژی با ۵.۱ درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

این ترکیب نشان می‌دهد کاهش فشار تورمی خوراکی‌ها لزوماً به معنای کاهش عمومی فشار تورمی در تمام بخش‌های اقتصاد نیست، به‌خصوص تورم خدمات نیز همچنان بالاست. در شهریور، تورم ماهانه خدمات ۴.۶ درصد بوده، در حالی که تورم کالاها ۳.۳ درصد ثبت شده است.

ادامه خبر در صفحه ۲

یادداشت

صندوق‌های ارزی؛ حلقه‌ای تازه در مدیریت انتظارات



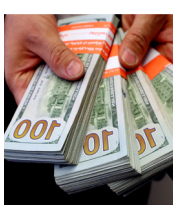
علی رهبر
رئیس هیئت‌مدیره مؤسسه مطبوعاتی بازار پول و ارز

بازار ارز را نمی‌توان فقط با یک عدد روی تابلوی صرافی‌ها توضیح داد. پشت هر تغییر نرخ، مجموعه‌ای از متغیرهای اقتصادی، انتظارات، رفتارهای احتیاطی، جریان تجارت خارجی و تصمیم‌های سرمایه‌گذاری نهفته است. از همین رو، سیاست ارزی در اقتصاد امروز دیگر صرفاً به معنای مدیریت «عرضه ارز» نیست؛ بلکه مدیریت هوشمند بازار ارز، باید همان‌قدر که به عرضه توجه دارد، سمت تقاضا و انگیزه‌های شکل‌دهنده‌ی آن را نیز دریابد. در ادبیات اقتصادی، نرخ ارز حاصل برهم‌کنش عرضه و تقاضاست و در رویکردهای جدیدتر، انتظارات نیز نقشی تعیین‌کننده در شکل‌گیری این تعادل دارند. هنگامی که فعالان اقتصادی انتظار افزایش نرخ ارز را دارند، برای پوشش ریسک خود زودتر وارد بازار می‌شوند و همین رفتار، تقاضای فعلی را تشدید می‌کند؛ بنابراین، مدیریت هوشمند نرخ ارز فراتر از افزایش عرضه، به مدیریت عوامل شکل‌دهنده‌ی تقاضا وابسته است.

اینجاست که مفهوم «تثبیت هدفمند» معنا می‌یابد؛ مفهومی که به معنای دفاع دائمی از یک نرخ اسمی مشخص نیست، بلکه بر کاهش نوسانات مخرب، جلوگیری از رفتارهای هیجانی و فراهم‌کردن امکان حرکت بازار در چارچوب شرایط بنیادی اقتصاد تأکید دارد. در کنار آن، «مدیریت پویای انتظارات» زمانی محقق می‌شود که سیاست‌گذار علاوه بر ارتباطات شفاف و افزایش اعتبار سیاستی، ابزارهای اقتصادی لازم را برای مدیریت ریسک در اختیار مردم و فعالان اقتصادی قرار دهد.

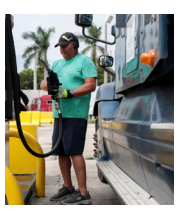
در اقتصاد ایران، «تقاضای احتیاطی» یکی از اجزای اصلی سمت تقاضاست؛ تقاضایی که لزوماً برای واردات، سفر یا معامله تجاری شکل نمی‌گیرد، بلکه ناشی از نگرانی نسبت به آینده‌ی قدرت خرید پول ملی است. فردی که بخشی از دارایی خود را به ارز تبدیل می‌کند، در پی محافظت در برابر ریسک کاهش ارزش پول ملی است. سیاست‌گذار برای مدیریت این رفتار، نیازمند ارائه‌ی گزینه‌های اقتصادی معتبر است. صندوق‌های سرمایه‌گذاری ارزی یکی از این گزینه‌هاست.

ادامه یادداشت در صفحه ۲



بانک مرکزی راه بازگشت ارز را هموارتر کرد

۲



ممنوعیت صادرات گازوئیل نتیجه معکوس می‌دهد

۳



بمب ۲۴ میلیارد دلاری هوش مصنوعی زیر پای صنعت بیمه

۳

یادداشت

صندوق‌های ارزی؛ حلقه‌ای تازه در مدیریت انتظارات

ادامه یادداشت یک آغاز فعالیت صندوق «مانا ملت»، از این منظر اهمیت دارد؛ چرا که به دارنده ارز امکان می‌دهد دارایی خود را در قالب یک ساختار رسمی سرمایه‌گذاری به کار گیرد. اهمیت این اتفاق فراتر از ایجاد یک محصول مالی جدید، در تغییری است که در رفتار دارنده ارز ایجاد می‌کند. فردی که پیش‌تر برای حفظ ارزش دارایی خود، دلار را به‌صورت اسکناس نگهداری می‌کرد، اکنون می‌تواند همان دارایی را در قالب یک ابزار مالی رسمی قرار دهد و از بازدهی ارزی نیز بهره‌مند شود. در اینجا «پارادایم» تغییر می‌کند: دارایی ارزی از وضعیت «منفعل» به «فعال» حرکت می‌کند. اسکناس ارزی که در خانه یا صندوق شخصی نگهداری می‌شود، از منظر مالکیت خصوصی دارایی است، اما از منظر اقتصاد ملی، در تأمین مالی تولید و سرمایه‌گذاری نقشی ندارد. این منابع می‌توانند وجود داشته باشند اما «کنار پول» بمانند؛ در حالی که اقتصاد برای توسعه به منابع مالی فعال نیاز دارد.

این موضوع برای اقتصادی مانند ایران که با محدودیت منابع سرمایه‌گذاری مواجه است، اهمیتی مضاعف دارد. اگر بخشی از منابع ارزیِ خارج‌شده از چرخه مالی به‌شکل رسمی جذب و در ابزارهای مالی و فعالیت‌های اقتصادی به کار گرفته شود، پیوندی میان حفظ ارزش دارایی مردم و تأمین مالی اقتصاد ایجاد می‌شود. در این چارچوب، صندوق ارزی ابزاری برای مدیریت سمت تقاضاست؛ چرا که اگر فردی ریسک خود را از طریق ابزار مالی ارزی مدیریت ک ند، بخشی از تقاضا از بازار نقدی (اسکناس) به بازار مالی منتقل می‌شود و سیاست‌گذار به جای مقابله با تقاضا، آن را به مسیری رسمی هدایت می‌کند.

مدیریت انتظارات لزوماً به معنای تغییر باور مردم نیست، بلکه گاهی تغییر نحوه‌ی واکنش آن‌ها به آن باور است. اگر مردم نگران کاهش ارزش پول ملی هستند، نمی‌توان صرفاً از آن‌ها خواست نگرانی را نادیده بگیرند، بلکه باید ابزارهایی ایجاد کرد که ریسک خود را با هزینه کمتری برای اقتصاد مدیریت کنند. در این صورت، سیاست‌گذار به‌جای جنگ با رفتار اقتصادی، مسیر آن را اصلاح می‌کند. از این منظر، توسعه صندوق‌های ارزی به ایجاد زنجیره‌ای کمک می‌کند که در آن منابع ارزی از حالت نگهداری منفعل خارج شده و در صورت طراحی مناسب، به سمت فعالیت‌های اقتصادی و پروژه‌های ارزآور هدایت می‌شوند. البته باید میان ظرفیت بالقوه و اثر اثبات‌شده تفکیک قائل شد. راه‌اندازی صندوق به معنای کاهش فوری تقاضای ارز یا تثبیت نرخ نیست؛ اثر واقعی آن باید در طول زمان و بر اساس شاخص‌هایی مانند میزان جذب منابع، ماندگاری، نقدشوندگی، بازدهی و رفتار سرمایه‌گذاران ارزیابی شود. با این حال، جهت‌گیری سیاستی آن حائز اهمیت است؛ سیاست ارزی می‌تواند از رویکرد متمرکز بر عرضه، به سمت معماری متوازن‌تری حرکت کند که در آن عرضه، تقاضا، انتظارات و ابزارهای مالی هم‌زمان دیده شوند.

در نهایت، «مانا ملت» تجربه‌ای قابل‌بررسی در سیاست جدید ارزی است؛ تجربه‌ای که باید دید آیا می‌تواند بخشی از ارزهای راکد را وارد چرخه سرمایه‌گذاری کند یا خیر. اگر پاسخ در عمل مثبت باشد، اهمیت این ابزار فراتر از یک صندوق سرمایه‌گذاری خواهد بود و سیاست ارزی کشور یک گام از «مدیریت قیمت» به سمت «مدیریت رفتار» برداشته است. ارزی که صرفاً در قالب اسکناس نگهداری می‌شود، تنها ذخیره ارزش است؛ اما ارزی که وارد چرخه رسمی می‌شود، به سرمایه تبدیل می‌گردد. سیاست ارزی هوشمند، علاوه بر مدیریت نرخ، انتظارات، رفتار تقاضا و مسیر حرکت منابع ارزی را نیز مدیریت می‌کند.

فعالان اقتصادی در گفت‌وگو با تازه های اقتصاد:

بانک مرکزی راه بازگشت ارز را هموارتر کرد



بانک مرکزی در ماه‌های اخیر مسیرهای متنوع‌تری برای بازگشت ارز حاصل از صادرات در نظر گرفته است. برخی انتقاد می‌کنند که فاصله گرفتن از سخت‌گیری‌های گذشته می‌تواند نظارت بر ارزهای صادراتی را کاهش دهد، در حالی که صادرکنندگان می‌گویند الزام به بازگشت ارز از مسیرهای محدود و با نرخ‌های فاصله‌دار از بازار، لزوماً به افزایش بازگشت ارز منجر نمی‌شود.

فعالان صادراتی معتقدند تجربه سال‌های گذشته نشان داده است که تسهیل مسیر بازگشت ارز می‌تواند انگیزه صادرکنندگان برای بازگرداندن منابع ارزی را افزایش دهد؛ رویکردی که بانک مرکزی نیز در ماه‌های اخیر بخشی از سیاست‌های خود را بر مبنای آن تغییر داده است.

مهدی دارابی، دستیار ارزی رئیس کل بانک مرکزی نیز در این باره گفته است که اصلاحات ارزی انجام‌شده در دی‌ماه سال گذشته به بهبود بازگشت ارز صادراتی منجر شده و حتی در برخی سامانه‌های بانک مرکزی، مازاد عرضه ارز ایجاد شده است.

فاصله نرخ‌ها، گره بازگشت ارز

فاصله نرخ ارز دستوری و نرخ‌های بازار، همواره یکی از چالش‌های بین سیاستگذار و فعالان اقتصادی بوده است . در همین باره محمد لاهوتی، رئیس کنفدراسیون صادرات ایران گفت: تجربه سال‌های گذشته نشان داده است هر زمان فاصله میان نرخی که صادرکننده باید ارز خود را با آن عرضه کند و نرخ بازار کمتر بوده، میزان بازگشت ارز نیز افزایش پیدا کرده و هر زمان این فاصله بیشتر شده، روش‌های جایگزین افزایش یافته است.

وی افزود: صادرکننده، مواد اولیه و کالاهای مورد نیاز خود را با نرخ‌های نزدیک به بازار تأمین می‌کند و اگر از او خواسته شود ارز حاصل از صادرات را با نرخی پایین‌تر از نرخ بازار عرضه کند، این سازوکار با دشواری مواجه خواهد شد. لاهوتی گفت: بازگشت ارز صادراتی تنها به سیاست‌های بانک مرکزی محدود نمی‌شود و قوانین مجلس، تصمیمات دولت و مقررات وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت جهاد کشاورزی نیز بر این فرآیند اثرگذار است؛ بنابراین اصلاح شرایط نیازمند هماهنگی این سیاست‌هاست.

استقبال فعالان اقتصادی

لاهوتی تأکید کرد: هدف اصلی باید بازگشت ارز صادراتی به چرخه اقتصادی کشور باشد، نه اینکه الزاماً صادرکننده مجبور شود ارز خود را با یک نرخ یا از یک مسیر مشخص عرضه کند.

وی افزود: می‌توان ضمن حفظ نظارت، اجازه داد صادرکننده از ارز حاصل از صادرات برای واردات کالاهای مورد نیاز خود یا سایر کالاهای مجاز استفاده کند. همچنین می‌توان در چارچوب مقررات میان صادرکننده و واردکننده توافق کرد و از روش‌هایی مانند تهاتر و تسویه متقابل استفاده کرد.

اسکناس؛ مسیر دیگری برای بازگشت ارز

این گزارش می‌افزاید: تنوع مسیرهای بازگشت ارز تنها به معاملات میان صادرکنندگان و واردکنندگان محدود نشده است. ایجاد امکان بازگشت ارز به شکل اسکناس نیز یکی از مسیرهایی است که بانک مرکزی در ماه‌های اخیر پیش روی تجار قرار داده است.

بر اساس آمار اعلامی دستیار ارزی رئیس کل بانک مرکزی، در ماه‌های نخست ایجاد این امکان، بیش از ۱.۵ میلیارد دلار ارز به شکل اسکناس به کشور بازگشته است. همچنین امکان فروش اسکناس به بانک‌ها ایجاد شده و بانک‌ها می‌توانند این ارز را برای واردات مورد استفاده قرار دهند.

رمزارز در مسیر نقل‌وانتقال ارز

استفاده از ظرفیت‌هایی مانند رمزارزها برای تسهیل تجارت خارجی و نقل‌وانتقالات مالی نیز مورد توجه قرار گرفته است.

فایننشال‌تایمز در گزارشی در ۹ سپتامبر ۲۰۲۶ نوشت که بانک مرکزی ایران در ماه‌های اخیر برخی مقررات ارزی را تسهیل کرده و صادرکنندگان در مواردی انعطاف بیشتری برای بازگرداندن درآمدهای صادراتی خود پیدا کرده‌اند. این روزنامه همچنین به استفاده از رمزارزهایی مانند تتر و بیت‌کوین برای تسویه معاملات و انتقال وجوه اشاره کرده است.

ظرفیتی برای جبران محدودیت‌های بانکی

حمید حسینی، سخنگوی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی گفت: درباره استفاده از ابزارهای دیجیتال و رمزارزها هنوز مسیر کاملاً روشنی برای همه صادرکنندگان ایجاد نشده است، اما در شرایط محدودیت‌های بانکی، این ابزارها می‌توانند یکی از مسیرهای انتقال و تسویه وجوه باشند.

وی افزود: فراهم شدن چارچوب مشخص برای این ابزارها می‌تواند بخشی از مشکلات نقل‌وانتقال مالی صادرکنندگان را کاهش دهد و ایجاد مسیرهای متنوع‌تر برای ایفای تعهدات ارزی می‌تواند بخشی از مشکلات فعالان صادراتی را کاهش دهد.

تورم ماهانه خوراکی‌ها درکف

ادامه خبر از صفحه یک این فاصله نشان می‌دهد در شرایطی که بخشی از شوک‌های قیمتی کالاها و خوراکی‌ها در حال تخلیه است، خدمات می‌تواند به یکی از کانون‌های مهم فشار تورمی تبدیل شود.

عقب نشینی تورم نقطه‌ای

دومین تحول مهم شهریور در تورم نقطه‌به‌نقطه دیده می‌شود. در واقع، تورم نقطه‌ای طی این دوره تیر سال گذشته از ۴۰.۶ درصد به ۸۴.۴ درصد در مرداد امسال افزایش یافته و سپس در شهریور ۰.۶ واحد درصد کاهش پیدا کرده است. این کاهش کوچک است، اما از منظر روند تورم اهمیت دارد؛ زیرا در صورت تداوم، می‌تواند نشانه‌ای از عبور تورم نقطه‌ای از مرحله شتاب‌گیری به مرحله کاهش تدریجی باشد.

چشم انداز تورم تا آخر سال

آیا نرخ تورم روند نزولی را تجربه می‌کند؟ برای پاسخ به این پرسش باید چند شاخص را همزمان در نظر گرفت. از یک سو، تورم ماهانه کل که در اردیبهشت به ۸.۵ درصد رسیده بود، اکنون به ۳.۹ درصد کاهش یافته است. تورم خوراکی‌ها نیز از ۸.۹ درصد فروردین به ۱.۷ درصد شهریور رسیده و تورم نقطه‌ای پس از یک دوره طولانی افزایشی، ۰.۶ واحد درصد کاهش یافته است.

از سوی دیگر، تورم ماهانه ۳.۹ درصدی همچنان بالا است و برخی گروه‌ها مانند ارتباطات، حمل‌ونقل و خدمات فشار قیمتی قابل توجهی دارند. بنابراین داده‌های شهریور بیشتر از آنکه از پایان تورم بالا خبر دهند، از کاهش شتاب تورم در برخی بخش‌های مهم اقتصاد حکایت دارند.

استمرار تورم ماهانه در کانال ۳ درصدی و حرکت تدریجی آن به کانال ۲ درصد می‌تواند اهمیت زیادی داشته باشد. هرچه تورم ماهانه پایین‌تر و پایدارتر شود، احتمال کاهش تورم نقطه‌ای در ماه‌های بعد نیز بیشتر خواهد شد؛ البته این موضوع به شرط آن است که شوک جدیدی از سمت نرخ ارز، هزینه واردات، کسری بودجه، نقدینگی یا تحولات خارجی وارد نشود.

اظهارات رئیس‌کل بانک مرکزی بر نقش کنترل نقدینگی در کاهش شتاب تورم تأکید دارد. از این منظر، کنترل رشد نقدینگی از مسیر شبکه بانکی یکی از ابزارهای سیاست پولی برای کاهش فشار تقاضا و جلوگیری از تشدید تورم است. در کنار آن، وضعیت بودجه دولت نیز اهمیت دارد. اگر کسری بودجه از مسیرهایی تأمین شود که به افزایش پایه پولی و نقدینگی منجر شود، می‌تواند بخشی از دستاوردهای کاهش تورم را تحت فشار قرار دهد. به همین دلیل، کاهش تورم صرفاً به سیاست بانک مرکزی محدود نیست و به مجموعه‌ای از سیاست‌های پولی، مالی، ارزی و تجاری وابسته است.

مدیریت شوک‌های بیرونی

در کنار روندهای داخلی، متغیرهای خارجی نیز همچنان می‌توانند مسیر تورم را تغییر دهند. شرایط جنگی، تحریم‌ها، اختلال در تجارت خارجی، محدودیت‌های نقل‌وانتقال مالی و تغییر انتظارات تورمی می‌توانند هزینه واردات و تولید را افزایش دهند یا رفتار فعالان اقتصادی را تغییر دهند. بنابراین، خوراکی‌ها که در ماه‌های ابتدایی سال یکی از اصلی‌ترین کانون‌های تورم بودند، اکنون به پایین‌ترین سطح دوره مورد بررسی رسیده‌اند؛ در مقابل، فشار تورمی در برخی خدمات و گروه‌های غیرخوراکی همچنان بالاست.

این تغییر ترکیب اهمیت زیادی دارد. اگر در ماه‌های آینده تورم خوراکی‌ها در همین محدوده پایین باقی بماند و همزمان تورم خدمات نیز کاهش پیدا کند، می‌توان از شاهد تثبیت روند کاهشی شتاب تورم بود اما اگر افزایش قیمت در خدمات، حمل‌ونقل، مسکن یا سایر گروه‌ها ادامه یابد یا یک شوک ارزی و خارجی جدید شکل بگیرد، کاهش تورم خوراکی‌ها به تنهایی برای کاهش تورم کل کافی نخواهد بود.

اقتصاد همچنان در معرض شوک‌های داخلی و خارجی قرار دارد و بنابراین کف رسیدن تورم خوراکی‌ها را باید یک نشانه مهم از تغییر مسیر تورم دانست، نه پایان فشار تورمی. شهریور یک پیام روشن دارد: شوک قیمتی خوراکی‌ها فروکش کرده، تورم نقطه‌ای نخستین عقب‌نشینی خود را نشان داده، اما تثبیت این تغییر جهت به سیاست‌های پولی و مالی منضبط و نبود شوک‌های جدید وابسته است.

شمشیر دولبه ترامپ؛

ممنوعیت صادرات گازوئیل نتیجه معکوس می‌دهد

قیمت گازوئیل در آمریکا به رکوردهای جدید رسیده و دولت دونالد ترامپ برای کاهش فشار بر مصرف‌کنندگان، موضوع محدودیت صادرات این سوخت را بررسی می‌کند.

بر اساس تازه‌ترین گزارش رسمی اداره اطلاعات انرژی آمریکا، میانگین بهای خرده‌فروشی هر گالن گازوئیل در هفته منتهی به ۲۱ سپتامبر با جهشی چشمگیر به ۶.۵۲۹ دلار رسید که نشان‌دهنده افزایش ۲۴.۴ سنتی تنها ظرف مدت یک هفته است. این رکوردشکنی نگران‌کننده در بستر اختلالات زنجیره عرضه جهانی و تنش‌های ژئوپلیتیکی رخ داد؛ رویدادی که دولت ترامپ را به تکاپو انداخت تا فرمانی حمایتی برای بازار داخلی صادر کند. در همین چارچوب، دونالد ترامپ رسماً از ایده توقف صادرات سوخت حمایت کرد و اسکات بسنت، وزیر خزانه‌داری او نیز از بررسی امکان اجرای این محدودیت‌ها خبر داد. با این حال، بروز نشانه‌هایی از اختلاف‌نظر در هیئت حاکمه واشنگتن خیلی زود نمایان شد؛ به‌طوری‌که پس از انتشار گزارش‌هایی درباره ممنوعیت ۹۰ روزه، کاخ سفید این خبر را تکذیب کرد و کریس رایت، وزیر انرژی آمریکا، با ابراز تردید جدی درباره کارایی چنین سیاستی تاکید نمود که ممنوعیت کامل صادرات نمی‌تواند راهکار مناسبی برای مهار قیمت‌ها باشد.

منطق اولیه سیاست پیشنهادی ترامپ بر فرضیه‌ای ساده استوار است. طراحان این ایده معتقدند اگر از خروج محموله‌های گازوئیل جلوگیری شود، حجم بیشتری از سوخت در بازار داخلی انباشته شده و این مازاد عرضه می‌تواند در کوتاه‌مدت قیمت‌ها را بشکند. اما واقعیت‌های مهندسی و تجاری پالایش نفت بسیار پیچیده‌تر از چنین محاسبات سطحی است. پالایشگاه‌ها واحدهایی تک‌محصولی نیستند، بلکه هنگام فرآوری نفت خام، سبدی مشترک شامل بنزین، گازوئیل و سوخت جت تولید می‌کنند و نمی‌توانند به‌سادگی و بدون اخلال در کل سامانه، تولید یک فرآورده را به شکل مستقل تغییر دهند. در صورت انسداد مسیرهای صادراتی، مخازن ذخیره‌سازی داخلی به سرعت پر خواهند شد و هنگامی که انبارها ظرفیت پذیرش گازوئیل مازاد را از دست بدهند، مدیران پالایشگاه‌ها برای جلوگیری از سرریز مخازن، چاره‌ای جز کاهش نرخ فرآوری نفت خام نخواهند داشت.

علاوه بر موانع فنی، زیرساخت‌های پالایشی آمریکا نیز در حال حاضر هیچ فضایی برای مانور اضافه ندارند. طبق آمارهای رسمی، واحدهای پالایشگاهی این کشور با ۹۷ درصد ظرفیت عملیاتی خود مشغول به کارند، بنابراین ظرفیت خالی برای جبران شوک‌های ناگهانی وجود ندارد. از سوی دیگر، موجودی انبارهای سوخت‌های تقطیری آمریکا با ثبت رقم ۱۰۷.۴ میلیون بشکه، حدود ۱۵.۸ میلیون بشکه معادل ۱۳ درصد پایین‌تر از میانگین فصلی پنج‌ساله قرار دارد. این کسری آشکار در ذخایر نشان می‌دهد که بازار داخلی حاشیه امن بالایی در اختیار ندارد و هرگونه دستکاری ناگهانی در توازن لجستیک، کل شبکه توزیع را مختل می‌سازد.

پیامدهای این تصمیم از مرزهای آمریکا فراتر می‌رود و بازار جهانی را دستخوش بحرانی مضاعف خواهد کرد. آمریکا تامین‌کننده محوری گازوئیل برای اروپا و آمریکای لاتین است؛ بازارهایی که هم‌اکنون نیز به‌دلیل تحریم‌های نفتی روسیه و افت فعالیت برخی پالایشگاه‌ها در خاورمیانه و چین با کمبود عرضه دست‌وپنجه نرم می‌کنند. خروج محموله‌های آمریکایی، رقابت جهانی بر سر خرید سوخت باقی‌مانده را شعله‌ور ساخته و هزینه‌های ترانزیت کالا و کشتیرانی را به شدت بالا می‌برد. از آنجا که گازوئیل سوخت بنیادین حمل‌ونقل کالا در دنیاست، جهش بهای آن در اروپا و آسیا بلافاصله تورم بین‌المللی را تقویت می‌کند و این موج گرانی در نهایت در قالب کالاهای وارداتی گران‌تر، دوباره به مصرف‌کننده نهایی در خود آمریکا اصابت خواهد کرد.

داده‌های اداره اطلاعات انرژی نشان می‌دهد نرخ سوخت تابعی از بهای نفت خام، حاشیه سود پالایش، مالیات و زنجیره عرضه جهانی است. تصمیم‌گیری ترامپ بر سر تحدید صادرات، در واقع آزمونی خطیر برای سیاست انرژی واشنگتن است؛ مداخله‌ای دستوری که به‌جای جراحی ریشه‌ای تورم، صرفاً بحران گرانی را از یک بخش بازار به بخش دیگر منتقل می‌کند.



ممنوعیت صادرات گازوئیل، پالایش آمریکا را کاهش می‌دهد

بر اساس تحلیلی از مرکز پژوهشی CERA از زیرمجموعه‌های بخش تحلیل کالاهای اس‌اندپی گلوبال، ممنوعیت کامل صادرات گازوئیل می‌تواند پالایشگاه‌های آمریکا را به کاهش حدود ۱.۹ میلیون بشکه در روز از فرآوری نفت خام وادار کند؛ معادل نزدیک به ۱۲ درصد ظرفیت پالایشی کشور. کاهش فعالیت پالایشگاه‌ها علاوه بر گازوئیل، عرضه بنزین و سوخت جت را نیز تحت فشار قرار می‌دهد و می‌تواند سیاست دولت ترامپ برای کاهش قیمت سوخت را با پیامدهای ناخواسته در سایر بازارهای فرآورده‌های نفتی مواجه کند.

بمب ۲۴ میلیارد دلاری هوش مصنوعی زیر پای صنعت بیمه

رشد انفجاری مراکز داده هوش مصنوعی، بازار بیمه را با ریسک‌هایی چندمیلیارددلاری روبه‌رو کرده است.

رونق شتابان هوش مصنوعی، مراکز داده را از سوله‌های سرور به ابرسازه‌هایی ۲۰ تا ۵۰ میلیارد دلاری بدل کرده است؛ تحولی که به گزارش مؤسسه معتبر «سوئیس‌ری»، بازار حق‌بیمه این بخش را از ۱۰.۶ میلیارد دلار کنونی به ۲۴.۲ میلیارد دلار تا سال ۲۰۳۰ می‌رساند. با این حال، لقمه چند میلیارد دلاری هوش مصنوعی برای صنعت بیمه به‌شدت گلوگیر شده است. چالش اصلی، «تمرکز شدید ریسک» در نقاط حادثه‌خیز است. هم‌اکنون بیش از ۴۰ درصد ظرفیت مراکز داده آمریکا در پهنه‌های در معرض گردباد شدید و بیش از ۲۵ درصد در مناطق مستعد تگرگ سنگین (به‌ویژه تگزاس و ویرجینیا) متمرکز است. در چنین وضعیتی، یک طوفان سهمگین می‌تواند هم‌زمان ده‌ها میلیارد دلار خسارت مستقیم بر جای بگذارد. علاوه بر بلایای طبیعی، خطرات درون‌سازمانی نظیر همنشینی باتری‌های لیتیومی با تراشه‌های چنده‌هزار دلاری، اختلال سامانه‌های خنک‌کننده و بحران قطعی برق، ضریب آتش‌سوزی و توقف عملیات را تصاعدی کرده است.

در محاسبات اقتصادی، وقفه در کسب‌وکار کابوسی فراتر از تخریب فیزیکی است؛ زیرا تنها چند ساعت اختلال در یک مرکز ابری، خسارتی سرسام‌آور به اقتصاد دیجیتال تحمیل می‌کند که از توان پرداخت شرکت‌های بیمه سنتی خارج است. برای غلبه بر این بن‌بست مالی، شرکت‌های بیمه به ابزارهای نوین مالی مانند بیمه اتکایی و «اوراق فاجعه» روی آورده‌اند؛ به‌گونه‌ای که نهادهایی نظیر صندوق بازنشستگی کالیفرنیا سرمایه‌گذاری خود در این اوراق را تا نیمه نخست ۲۰۲۶ با جهشی ۷۰ درصدی به ۲.۵ میلیارد دلار رسانده‌اند. هم‌زمان، غول‌های فناوری مانند آمازون و اوراکل مستقیما وارد میدان شده و با راه‌اندازی «شرکت‌های بیمه اختصاصی» بخشی از ریسک را جذب می‌کنند؛ بازاری که با رشد ۸ درصدی در سال ۲۰۲۵ به ۲۴۰ میلیارد دلار رسیده است.

هرچند همگرایی مراکز داده و انرژی‌های نو پتانسیل خلق ۲۰۰ میلیارد دلار حق‌بیمه تا ۲۰۳۰ را دارد، اما برنده این بازار تنها بازیگرانی هستند که بتوانند مهار ریسک ابرپروژه‌ها را در دست بگیرند.



کوتاه از جهان

شوک فدرال رزرو به طلا و نفت

بازار جهانی فلزات گرانبها و انرژی در هفته منتهی به ۲۵ سپتامبر ۲۰۲۶ تحت تأثیر صعود بازدهی اوراق قرضه آمریکا و تصمیم فدرال‌رزرو مبنی بر افزایش ۲۵ واحد پایه‌ای نرخ بهره (رسیدن به محدوده ۳.۷۵ تا ۴ درصد) دستخوش نوسان شد. ثبت بالاترین بازدهی ۱۹ ساله اوراق ۱۰ساله خزانه‌داری با بالا بردن هزینه فرصت، تقاضای دارایی‌های امن را مهار کرد؛ بر این اساس، طلای نقدی با وجود ثبت رقم ۴,۲۸۲.۹۸ دلار در معاملات جمعه، بازدهی هفتگی منفی ۲.۱ درصد را ثبت کرد. نقره نیز همگام با افت تقاضای صنعتی با ریزش هفتگی ۴ درصدی به ۶۴.۲۶ دلار در هر اونس سقوط کرد.

هم‌زمان در بازار نفت، تحولات ژئوپلیتیکی خاورمیانه و سیگنال‌های مذاکراتی ایران و آمریکا، قیمت‌ها را وارد کانال نوسانی کرد. نفت برنت پس از جهش تا ۱۰۶.۶۰ دلار، نهایتاً با افت روزانه ۲.۱ درصدی به ۱۰۴.۳۲ دلار در هر بشکه رسید تا رشد هفتگی زیر یک درصد داشته باشد؛ در حالی که وست‌تگزاس اینترمدیت با نزول هفتگی سنگین ۸ درصدی، در رقم ۹۲.۴۱ دلار بسته شد.

شکار ۱۰ میلیارد دلاری باکو

جمهوری آذربایجان در مجمع بین‌المللی سرمایه‌گذاری باکو، بیش از ۱۰ میلیارد دلار قرارداد امضا کرد. در بخش انرژی، شرکت ملی نفت این کشور با همکاری توتال فرانسه و شرکتی از ابوظبی، طرح بزرگ توسعه میدان گازی «آبشرون» در دریای خزر را کلید زد؛ پروژه‌ای که ظرف ۴ سال آینده ۵ میلیارد مترمکعب به تولید گاز آذربایجان اضافه می‌کند و راهی بازارهای اروپا می‌شود. در گامی دیگر، باکو با شرکت مشهور نفتی «اکسون‌موبیل» آمریکا نیز قراردادی ۵۰-۵۰ برای کشف و استخراج منابع جدید بست. الهام علی‌اف، رئیس‌جمهور این کشور، با اشاره به اینکه ۹۰ درصد صادرات کشورش هنوز وابسته به نفت و گاز است، مسیر آینده را فراتر از سوخت‌های فسیلی دانست. باکو می‌خواهد مسیر ترانزیت کالا را از ۱۶ میلیون تن فعلی به ۲۵ میلیون تن تا سال ۲۰۳۰ برساند و با ورود به دنیای دیجیتال، سرمایه‌گذاران خارجی را برای ساخت مراکز داده و پروژه‌های هوش مصنوعی جذب کند.

عقب‌نشینی ارزی بانک مرکزی ترکیه

بروز بحران در صندوق‌های سرمایه‌گذاری ترکیه و موج ابطال واحدها، خروج سنگین ۶.۴ میلیارد دلار از بانک مرکزی این کشور را رقم زد.

بر این اساس، کل ذخایر رسمی با ریزش ۴.۳ میلیارد دلاری به ۱۷۴.۴ میلیارد دلار و ذخایر خالص بدون احتساب سوآپ به ۴۳.۱ میلیارد دلار کاهش یافت؛ هرچند رشد ذخایر طلا تا ۱۱۱.۶ میلیارد دلار بخشی از این افت ارزی را پوشش داد. هم‌زمان خارجی‌ها نیز با فروش سهام و اوراق، بیش از ۵۵۸ میلیون دلار دارایی را خارج کردند. در پی نکول برخی صندوق‌ها، فعالان اقتصادی از ترس سرایت ریسک، دارایی‌ها را نقد کرده و به سیستم بانکی بازگرداندند؛ امری که باعث جهش ۴۳۴.۹ میلیارد لیر حجم سپرده‌ها و ثبت رقم ۳۳.۹ تریلیون لیر شد. سپرده‌های ارزی نیز با افزایش ۲.۷ میلیارد دلاری به ۲۶۹.۶ میلیارد دلار رسید تا نشان دهد ترجیح سهامداران در مهار این تنش، پارک موقت پول در حساب‌های بانکی بوده است.

آنچه خریداران درباره پلتفرم های طلافروش باید بدانند

خرید گران و آنلاین؛ طلای ما کجاست؟



«فقط چند کلیک کردم و طلا خریدم؛ خیلی ساده‌تر از چیزی بود که فکر می‌کردم. پول از حسابم رفت و چند گرم طلا به موجودی حسابم اضافه شد. اما چند روز بعد یک سؤال ذهنم را درگیر کرد: طلایی که به اسم من ثبت شده، واقعاً کجاست؟ اگر بخواهم تحویلش بگیرم چه می‌شود؟ آیا اصلا طلایی در خزانه وجود دارد»؟

این نگرانی حالا برای بخشی از خریداران طلای آنلاین جدی شده است؛ کسانی که بدون مراجعه به طلافروشی و تنها با چند لمس روی تلفن همراه، وارد بازاری شده‌اند که پشت ظاهر ساده و چندکلیکی آن، موضوعاتی مانند مجوز فعالیت سکو، موجودی واقعی طلا، خزانه، سامانه ناظر، قیمت‌گذاری، کارمزد و امکان تحویل فیزیکی قرار دارد. سؤال اصلی این است: **وقتی طلای ما روی صفحه موبایل دیده می‌شود، واقعاً پشت این عدد چه چیزی وجود دارد؟**

به گزارش تازه های اقتصاد، پشت این عدد، طلای واقعی در خزانه وجود دارد یا آنچه می‌بینیم فقط یک موجودی روی صفحه است؟ با گسترش پلتفرم‌های آنلاین طلا، اعتبار سکو، موجودی واقعی، مجوز فعالیت، نحوه قیمت‌گذاری و امکان تحویل فیزیکی به پرسش‌هایی تبدیل شده‌اند که هر خریدار پیش از یک خرید چندکلیکی باید پاسخ آنها را بداند. با گسترش خرید آنلاین طلا، اعتبار سکو، موجودی واقعی طلا و امکان تحویل فیزیکی آن اهمیت بیشتری پیدا کرده است. طبق ضوابط این بازار، موجودی طلا باید در خزانه نگهداری و در «سامانه ناظر» ثبت شود و خریدار هم پیش از معامله باید مجوز، قیمت و هزینه‌های خرید را بررسی کند.

در شرایط اقتصادی ایران، مردم معمولاً برای حفظ ارزش پول خود در برابر تورم، به سراغ خرید طلا می‌روند؛ اما حالا با پیشرفت تکنولوژی، شکل خرید طلا هم تغییر کرده است. دیگر لازم نیست برای خرید طلا حتما به طلافروشی مراجعه کنیم و می‌توان با چند کلیک، مقدار مشخصی طلا را از طریق سکوهای آنلاین خریداری و در حساب کاربری ثبت کرد.

استقبال از این سکوها اما در کنار خودش سؤال‌هایی را هم به وجود آورده است؛ از کجا بدانیم طلایی که به اسم ما در یک پلتفرم ثبت شده، واقعاً وجود دارد؟ چطور مطمئن شویم یک سکو معتبر است و کلاهبرداری نیست؟ قیمت طلا در این پلتفرم‌ها چطور تعیین می‌شود؟ و اگر بخواهیم، اصلا می‌توانیم طلای خریداری‌شده را به شکل فیزیکی تحویل بگیریم؟

طلایی که در حساب می‌بینیم، واقعاً کجاست؟

یکی از مهم‌ترین بخش‌های مصوبه هیات وزیران درباره خرید و فروش طلای آنلاین موضوع موجودی طلاست. سکو نمی‌تواند صرفاً روی صفحه حساب کاربر، عددی به‌عنوان موجودی طلا نمایش دهد؛ بلکه طلا و نقره باید پیش از عرضه به خزانه تحویل شده و موجودی آن در سامانه ناظر ثبت شود.

در فرآیند معامله هم ابتدا اطلاعات مشتری و مشخصات طلا یا نقره باید در سامانه ناظر ثبت شود. بعد از بررسی و تأیید موجودی، سامانه ناظر برای معامله شماره استعلام صادر می‌کند.

در ادامه، مشتری می‌تواند طلای خریداری‌شده را به‌صورت فیزیکی از خزانه یا اشخاص مشمول دریافت کند و سکو نیز موظف است حداکثر ظرف یک هفته آن را تحویل دهد.

ریسک معامله با چه کسی است؟

نکته مهم دیگر این است که طبق مصوبه، ریسک معامله بر عهده مشتری است و دولت یا نظام بانکی برای این معاملات ضمانتی ارائه نمی‌کند.

به همین دلیل، خریدار نباید فقط به موجودی نمایش‌داده‌شده در یک اپلیکیشن یا سایت اکتفا کند. یکی از مواردی که باید بررسی شود، قیمت طلاست. یعنی قبل از خرید باید قیمت اعلام‌شده از سوی سکو با قیمت روز طلا مقایسه شود تا مشخص باشد معامله با اختلاف غیرمتعارف نسبت به بازار انجام نمی‌شود.

همچنین کارمزد معامله، هزینه نگهداری و هزینه تحویل باید پیش از انجام معامله به مشتری اعلام شود.

اهمیت این نظارت وقتی بیشتر مشخص می‌شود که آمار پلیس فتا را در نظر بگیریم. معاون پلیس فتا، مرداد امسال اعلام کرد که طی سه سال گذشته، از زمان آغاز فعالیت عمومی نخستین پلتفرم طلای آنلاین، ۵۰۸ پرونده در حوزه جرایم کلاهبرداری طلای آنلاین تشکیل شده است.

قبل از خرید، این چند مورد را چک کنید

در کنار نظارت دستگاه‌های مسئول، خود خریدار هم می‌تواند قبل از خرید چند مورد را بررسی کند. اول اینکه وارد سایت یا سکوی موردنظر شود و ببیند مجوز فعالیت آن چیست و اطلاعات مربوط به محل فعالیت و دفتر اصلی سکو هم باید شفاف باشد.

دوم اینکه شرایط تحویل فیزیکی طلا را بررسی کند؛ یعنی مشخص باشد اگر روزی بخواهد طلای خریداری‌شده را تحویل بگیرد، از کجا و با چه شرایطی می‌تواند این کار را انجام دهد و هزینه تحویل چقدر است.

سوم، قیمت اعلام‌شده را با قیمت روز بازار مقایسه کند و کارمزدها و هزینه‌های نگهداری و تحویل را قبل از خرید ببیند.

چهارم، اطلاعات مربوط به معامله را دریافت و نگهداری کند؛ از جمله شماره استعلام، شماره رهگیری و لینکی که امکان مشاهده آنلاین اطلاعات معامله را فراهم می‌کند.

نکته مهم دیگر، نحوه پرداخت است. طبق مصوبه، خرید طلا باید از طریق درگاه مورد تأیید بانک مرکزی، مثل درگاه‌های شبکه شاپرک، انجام شود. بنابراین اگر پلتفرمی درخواست واریز به حساب شخصی یا استفاده از درگاه ناشناس داشت، بهتر است قبل از پرداخت، اعتبار آن را بررسی کنید.

از خرید تا تحویل؛ معامله باید قابل رهگیری باشد

در مرحله بعد، سامانه ناظر برای هر معامله شماره رهگیری صادر می‌کند و امکان استعلام آنلاین موجودی و تراکنش فراهم است. بنابراین مشتری باید بتواند مسیر معامله و اطلاعات مربوط به طلای خریداری‌شده را پیگیری کند.

در نهایت، خرید آنلاین طلا فقط به چند کلیک برای پرداخت پول و ثبت یک عدد در حساب کاربری خلاصه نمی‌شود. پشت این خرید باید موجودی واقعی طلا، خزانه، سامانه ناظر، مجوز معتبر و امکان تحویل فیزیکی وجود داشته باشد.

به همین دلیل، در کنار نظارت دستگاه‌های مسئول، خود خریدار هم بهتر است قبل از خرید بداند از چه سکویی خرید می‌کند، مجوز آن چیست، طلای خریداری‌شده کجا نگهداری می‌شود، قیمت آن چطور تعیین شده و اگر بخواهد طلای خود را فیزیکی تحویل بگیرد، دقیقاً باید چه کاری انجام دهد.

مصوبه‌ای برای سامان‌دهی بازار طلای آنلاین

برای پاسخ به بخشی از این ابهام‌ها و سامان‌دهی خرید و فروش آنلاین طلا و نقره، هیئت وزیران در مهرماه ۱۴۰۴ دستورالعمل اجرایی خرید و فروش طلا و نقره به‌صورت برخط را در ۱۸ ماده تصویب کرد.

طبق این مصوبه، فعالیت سکوهای آنلاین طلا باید در چارچوب مشخصی انجام شود و اتحادیه کسب‌وکارهای مجازی مسئول صدور، تمدید و ابطال مجوز اشخاص مشمول، با تأیید بانک مرکزی است. معاملات هم فقط از طریق اشخاص مشمول و سکوهای مجاز انجام می‌شود و معامله مستقیم بین مشتریان یا انتقال طلا بین کاربران ممنوع است.

از طرف دیگر، طلا و نقره‌ای که قرار است در این سکوها عرضه شود، باید پیش از عرضه به خزانه تحویل شده و موجودی آن در «سامانه ناظر» ثبت شود.

عرضه اولیه دیتاسنترها زیر ذره‌بین

افزایش هزینه تأمین مالی زیرساخت‌های هوش مصنوعی، سرمایه‌گذاران بازار دیتاسنترها را محتاط‌تر کرده است.

شرکت سنگاپوری «دی‌وان» یکی از اپراتورهایی است که برای ورود به بورس آماده می‌شود. این شرکت قصد دارد در اکتبر مدارک عرضه اولیه خود را منتشر و در نوامبر وارد بورس شود و ممکن است تا ۵ میلیارد دلار سرمایه جذب کند.

در مقابل، «اس‌بی انرژی» عرضه اولیه خود را به تعویق انداخته و همچنان به پرسش‌های کمیسیون بورس آمریکا پاسخ می‌دهد. ارزش‌گذاری حدود ۶۰ میلیارد دلاری و وابستگی به «اوپن‌ای‌آی» نیز از موضوعات مورد توجه سرمایه‌گذاران است.

هم‌زمان، افزایش نرخ بهره و هزینه ساخت دیتاسنترها باعث شده سرمایه‌گذاران به قراردادهای بلندمدت، اعتبار مشتریان، تأمین برق و پروژه‌های نزدیک به بهره‌برداری توجه بیشتری داشته باشند. شرکت‌هایی مانند «سوئیچ»، «ونتیج» و «سایروس‌وان» نیز در حال بررسی عرضه اولیه هستند.

تمرکز ۵۹ درصدی اقتصاد دیجیتال در تهران

سهم اقتصاد دیجیتال از اقتصاد کشور در سال ۱۴۰۳ به ۷.۱ درصد رسید.

غلامرضا گودرزی، رئیس مرکز آمار ایران، گفت: ۵۹ درصد اقتصاد دیجیتال کشور در تهران متمرکز است و پس از آن اصفهان، خراسان رضوی، آذربایجان شرقی و البرز قرار دارند. سهم اقتصاد دیجیتال از ۵.۴ درصد در سال ۱۴۰۲ به ۷.۱ درصد در سال ۱۴۰۳ رسیده و گزارش سهم اقتصاد دیجیتال کشور در سال ۱۴۰۴ به‌زودی منتشر می‌شود.

همچنین قرار است آمارهای اقتصاد دیجیتال از این پس بر اساس یک تقویم مشخص و منظم منتشر شود.

ویدئو



